

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Konkluzje Rady**w sprawie odbudowy, odporności i zrównoważonego charakteru sektora kultury i sektora kreatywnego**

(2021/C 209/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC:

1. W obliczu pandemii COVID-19, potrzebę bezprecedensowych wysiłków na rzecz zwiększenia odporności i transformacji w UE, co stwierdzono w konkluzjach przyjętych przez Radę Europejską na nadzwyczajnym szczycie w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽¹⁾
2. Determinację do podjęcia zdecydowanych działań politycznych w celu wsparcia sektora kultury i sektora kreatywnego w dobie kryzysu i po niej, wyrażoną przez unijnych ministrów kultury, mediów i sektora audiowizualnego podczas trzech nieformalnych wideokonferencji za prezydencji chorwackiej i niemieckiej.
3. Liczbę nadzwyczajnych środków służących wsparciu sektora kultury i sektora kreatywnego wprowadzonych przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie od początku pandemii COVID-19.
4. Znaczenie Europejskiego filaru praw socjalnych dla zapewnienia, że w procesie odbudowy lub transformacji cyfrowej i ekologicznej nikt nie zostanie bez pomocy.
5. Porozumienie polityczne w sprawie zwiększenia – w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF) – budżetu programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027.
6. Przyjęcie przez Komisję Europejską planu działania służącego wsparciu odbudowy i transformacji sektora mediów i sektora audiowizualnego.

ŚWIADOMA:

7. Kluczowej roli kultury dla tożsamości europejskiej i jej znaczącego wkładu w witalność, inkluzywność, demokratyczne funkcjonowanie i dobrobyt naszych społeczeństw dzięki swojej wewnętrznej wartości i ważnemu wpływowi na społeczeństwa i gospodarki.
8. Potencjału kultury jako źródła idei i środka tworzenia nowych rozwiązań, reagowania na dyskryminację i wzmocnienia więzi społecznych, wykuwania nowych form solidarności, ożywiania przestrzeni i wzmocnienia naszej zdolności do lepszego stawiania czoła obecnym i przyszłym wyzwaniom.
9. Zasadności uznania sektora kultury i sektora kreatywnego za jeden z podstawowych ekosystemów gospodarki europejskiej i ich potencjału jako siły napędowej rozwoju gospodarczego.

⁽¹⁾ EUCO 10/20.

10. Umiejętności dostosowywania się przez artystów, artystów estradowych i twórców do wyzwań wynikających z aktualnego kryzysu, znajdowania nowych i innowacyjnych sposobów – głównie w środowisku cyfrowym – przekazywania treści swoim odbiorcom i przyciągania nowych odbiorców.
11. Bezprecedensowej konieczności odbudowy i pobudzenia ekosystemu kultury i ekosystemu kreatywnego, z wykorzystaniem wniosków wyciągniętych z wyzwań związanych z kryzysem COVID-19.

UWAŻAJĄC, ŻE:

12. Obecny kryzys obnażył wyzwania strukturalne w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, co wymaga natychmiastowej reakcji, a także dalekosiężnych i ambitnych działań, które otworzą ścieżki w kierunku zwiększonej odporności i zrównoważonego charakteru sektora kultury i sektora kreatywnego, a zwłaszcza artystów i osób zawodowo związanych z tymi sektorami.
13. Kluczowe jest wzmocnienie sektora kultury i sektora kreatywnego, a zwłaszcza sektorów w największym stopniu dotkniętych obecnym kryzysem, poprzez zajęcie się ich słabymi stronami i promowanie sprawiedliwości i równości dla wszystkich, zwracając szczególną uwagę na sytuację artystek i innych kobiet pracujących w tych sektorach.

WSKAZUJE, ŻE:

14. Sektor kultury i sektor kreatywny są wśród tych najsilniej doświadczonych przez pandemię COVID-19 ze względu na ich wyjątkowe cechy, takie jak bezpośredni kontakt z publicznością, a także z uwagi na fakt, że choć nie ogół, to znaczna liczba placówek kulturalnych została zamknięta, a wydarzeń kulturalnych – odwołana, czego skutkiem były poważne trudności gospodarcze.
15. Zdecydowana większość pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego, a wśród nich ci w najgorszej sytuacji, stoi w obliczu niepewności, często spowodowanej brakiem ochrony społecznej i mechanizmów wsparcia dla bezrobotnych, ponieważ praca w sektorze kultury często bazuje na niepewnych krótkoterminowych umowach i charakteryzuje się wysoką przewagą pracowników samozatrudnionych.
16. Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, a także instytucje i organizacje kulturalne (zarówno nastawione na zysk, jak i działające non-profit), które przeważają w tych sektorach i przyczyniają się do różnorodności kulturowej, potrzebują środków specjalnie dopasowanych do ich potrzeb ze względu na ich wrażliwość na negatywne skutki kryzysów.
17. Wielu artystów, twórców i pracowników sektora kultury szybko skorzystało z możliwości prezentowania ich pracy i procesów twórczych w sieci, ale stoją przed wyzwaniem polegającym na zapewnieniu sobie zrównoważonych źródeł dochodu, podczas gdy wielkie platformy internetowe odnotowały wzrost natężenia ruchu i zwiększyły zyski.
18. Dostęp do kultury okazał się mieć ogromne znaczenie dla dobrostanu obywateli i spójności społeczeństw, ale może pozostać ograniczony ze względów zdrowotnych.
19. Restrykcje przyjęte w odpowiedzi na pandemię mają wpływ na mobilność osób zawodowo związanych z kulturą i obieg dzieł kultury, potencjalnie narażając na szwank różnorodność kulturową i językową, ciągłość dialogu, wymianę i transgraniczne łańcuchy wartości.
20. Pandemia dotknęła również partnerów z sektora kultury i sektora kreatywnego w państwach trzecich, uwidaczniając, jak ważne jest okazanie solidarności i współpraca z tymi partnerami na rzecz trwałej odbudowy i rozwoju w ramach międzynarodowych stosunków kulturalnych i zewnętrznych działań UE,

Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM ZASAD POMOCNICZOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI, ODPOWIEDNICH SFER KOMPETENCJI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ORAZ ROLI I AUTONOMII PARTNERÓW SPOŁECZNYCH W CELU PROMOWANIA ODBUDOWY SEKTORA KULTURY I SEKTORA KREATYWNEGO Z MYŚLĄ O ICH WIĘKSZEJ ODPORNOŚCI I STABILNOŚCI WSKAZUJE SZEŚĆ NASTĘPUJĄCYCH PRIORYTETÓW:

I. POPRAWA DOSTĘPU DO MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO:

21. Korzystania z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, by umożliwić poradzenie sobie z negatywnymi skutkami pandemii i uczynić sektor kultury i sektor kreatywny odporniejszymi na przyszłe kryzysy poprzez zajęcie się strukturalnymi wyzwaniami stojącymi przed tymi sektorami i w stosownych przypadkach wdrożenie adekwatnych i efektywnych schematów wsparcia.
22. Promowania synergii między programami unijnymi takimi jak Kreatywna Europa, Erasmus+, Horyzont Europa, InvestEU, Cyfrowa Europa, fundusze polityki spójności i Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy.
23. Jak największego uproszczenia procesów wnioskowania o finansowanie i zmniejszenia biurokracji w ramach programów finansowania.
24. Dołożenia wszelkich starań, by nikt nie pozostał bez pomocy i by mechanizmy finansowania odpowiadały szczególnym potrzebom i możliwościom osób samozatrudnionych, mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, oraz instytucji i organizacji (zarówno nastawionych na zysk, jak i działających non-profit) sektora kultury.
25. Wymiany dopasowanych do potrzeb informacji o możliwościach finansowania i współfinansowania przeznaczonych dla sektora kultury i sektora kreatywnego, za pośrednictwem struktur wspierających te sektory w państwach członkowskich, a także stosownych biur, agencji i punktów kontaktowych obsługujących programy unijne, i do zacieśnienia dialogu między tymi stronami – w celu zapewnienia tym sektorom informacji i porady na czas.

ZACHĘCA KOMISJĘ DO:

26. Udostępnienia wspólnego pojedynczego narzędzia służącego otrzymywaniu adekwatnych, regularnie aktualizowanych, zrozumiałych, łatwo dostępnych i dostosowanych do potrzeb informacji na temat możliwości finansowania dla sektora kultury i sektora kreatywnego, we wszystkich językach urzędowych UE, umożliwiając w ten sposób wszystkim podmiotom sektora kultury szybki dostęp do odpowiednich unijnych programów finansowania.
27. Oceny stosowania zasad pomocy państwa dla sektora kultury i sektora kreatywnego z myślą o rozważeniu potrzeby adaptacji tych zasad.
28. Dalszej ścisłej współpracy ze stronami przy wdrażaniu środków wsparcia i unijnych programów finansowania w celu zapewnienia, aby dostępne finansowanie odpowiadało potrzebom sektora, zwłaszcza w nieprzewidzianych okolicznościach.

II. ZWIĘKSZENIE ODPORNOŚCI OSÓB PRACUJĄCYCH W SEKTORZE KULTURY I SEKTORZE KREATYWNYM

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE DO:

29. Promowania, w obrębie stosownych ram, dalszego rozwoju sprawiedliwego i zrównoważonego rynku pracy – w tym ochrony socjalnej dla pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego – biorącego pod uwagę cechy charakterystyczne działań kulturalnych i twórczych, w bliskim dialogu z tymi sektorami ⁽²⁾.
30. Promowania stałego dialogu i wymiany opinii z osobami pracującymi w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, zachęcając je do zgłaszania problemów na wczesnym etapie i dzielenia się rozwiązaniami.

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO:

31. Promowania dalszego rozwijania przez sektor kultury i sektor kreatywny nowych modeli biznesowych, które odpowiadają na wyzwania gospodarcze, cyfrowe, społeczne i środowiskowe, na przykład przez wykorzystywanie potencjału danych.

⁽²⁾ Zalecenie Rady z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej (Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1).

32. Propagowania możliwości szkoleniowych budujących potencjał w zakresie umiejętności przedsiębiorczych, cyfrowych, finansowych i zarządczych, własności intelektualnej, a także ogólnej odporności pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego.
33. Zachęcania do badania nowych sposobów i środków gwarantowania dochodów artystów, dyskusji nad statusem artystów i wymiany pomysłów na temat warunków pracy w sektorze kultury i sektorze i branżach kreatywnych w Europie za pośrednictwem grupy ds. statusu i warunków pracy artystów i osób zawodowo związanych z sektorem kultury i sektorem kreatywnym, która ma zostać utworzona w ramach otwartej metody koordynacji.
34. Promowania wysiłków na rzecz dalszej ochrony sektora kultury i sektora kreatywnego przed piractwem.

III. DALSZE WZMOCNIENIE MOBILNOŚCI I WSPÓŁPRACY

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO:

35. Podjęcia stosownych kroków w celu dalszego zachęcania do współpracy, w tym z państwami trzecimi, i do ułatwienia swobodnego przepływu artystów i osób zawodowo związanych z sektorem kultury i sektorem kreatywnym dzięki promocji wymian, współpracy i wolności artystycznej poprzez uwzględnienie ogólnych zasad swobodnego przepływu osób i usług.
36. Dalszego badania rozwiązań problemów związanych z mobilnością, które ułatwiłyby artystom i osobom zawodowo związanym z sektorem kultury i sektorem kreatywnym swobodny wybór spośród różnych administracyjnych praktyk mobilności transgranicznej.
37. Promowania współpracy między dyscyplinami artystycznymi i – w stosownych przypadkach – upraszczania odnośnych zasad.
38. Promowania niezbędnej elastyczności umożliwiającej przekierowywanie europejskich funduszy na rzecz mobilności na potrzeby sektora kultury i sektora kreatywnego, dopóki obowiązują obostrzenia dotyczące podróży.

IV. PRZYSPIESZENIE TRANSFORMACJI CYFROWEJ I EKOLOGICZNEJ

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO:

39. Zachęcania osób zawodowo związanych z sektorem kultury i sektorem kreatywnym do podnoszenia umiejętności związanych ze skutecznym dostępem do areny cyfrowej, jej używania i korzystania z niej oraz konkurowania na niej, biorąc pod uwagę rolę, jaką odgrywają duże platformy internetowe.
40. Korzystania z możliwości oferowanych przez zmienioną dyrektywę o audiowizualnych usługach medialnych ⁽³⁾ i dyrektywę o prawie autorskim ⁽⁴⁾, by ułatwić odbudowę sektora kultury i sektora kreatywnego.
41. Promowania międzydyscyplinarnej współpracy między sektorem kultury i sektorem kreatywnym a sektorem środowiska i sektorem technologii, wzmacniając innowacje zarówno w kulturze, jak i w przemyśle i w pełni wykorzystując technologie językowe i cyfrowe, np. sztuczną inteligencję.
42. Promowania, w stosownych przypadkach, edukacji kulturalnej dla wszystkich pokoleń jako sposobu na wypracowywanie bardziej świadomej postawy konsumenckiej wobec szerszego wachlarza produkcji kulturalnych.
43. Podkreślenia ważnej roli transformacyjnej odgrywanej przez sektor kultury i sektor kreatywny jako siły napędowej zrównoważonego rozwoju i tworzenia, w miarę możliwości, odpowiednich warunków dla wszystkich podmiotów działających w sektorze kultury, by maksymalizować ich potencjał w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu, m.in. poprzez ograniczanie wpływu ich działalności na środowisko.

V. POPRAWA STANU WIEDZY I GOTOWOŚCI NA PRZYSZŁE WYZWANIA

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO:

44. Promowania rzetelnej i dogłębnej wiedzy o konkretnych potrzebach, charakterystyce i słabszych stronach każdego sektora kultury i sektora kreatywnego wzdłuż łańcucha wartości, m.in. poprzez badania, mapowanie i stały bliski dialog z zainteresowanymi stronami, w tym społecznościami lokalnymi.

⁽³⁾ Dyrektywa 2010/13/UE zmieniona dyrektywą (UE) 2018/1808.

⁽⁴⁾ Dyrektywa (UE) 2019/790.

45. Ułatwiania wymiany know-how, optymalnych rozwiązań i informacji związanych z najefektywniejszymi sposobami pobudzenia odbudowy tych sektorów (np. środkami przewidzianymi w planie odbudowy) i do skupiania się na gotowości na nieoczekiwane i niepewne zjawiska, które mogłyby zaszkodzić tym sektorom w przyszłości.
46. Zwiększania ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez skupienie się na trwałości i odporności na klęski jako integralnym elemencie zarządzania dziedzictwem kulturowym.

VI. UWZGLĘDNIANIE SCEN KULTURALNYCH I LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO:

47. Uwzględniania potrzeb i poglądów scen kulturalnych i lokalnych społeczności jako źródeł wytycznych do określania priorytetów w zakresie polityk, strategii i programów kulturalnych, maksymalizując w ten sposób społeczny wpływ działań i pomysłów pochodzących ze sfery kultury.
48. Bardziej zdecydowanego zachęcania do partnerstw między sektorem kultury i sektorem kreatywnym a innymi sektorami polityki (np. zdrowia, edukacji, młodzieży, nauki, badań i innowacji, środowiska, zatrudnienia, spraw społecznych, turystyki) z myślą o wynikających z kultury korzyściach dla dobrostanu i zrównoważoności dzięki pełnemu wykorzystaniu, w stosownych przypadkach, istniejących struktur i programów.

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE DO:

49. Mobilizowania, tam gdzie to możliwe, do tworzenia więzi między scenami kulturalnymi, lokalnymi społecznościami, władzami i osobami zawodowo związanymi z sektorem kultury i sektorem kreatywnym, uznając zdecydowanie oddolny charakter ekosystemu kultury i ekosystemu kreatywnego.
50. Promowania kontaktów społecznych za pośrednictwem kultury jako wartościowej reakcji na efekty interakcji cyfrowych i ograniczenia kontaktów personalnych.
51. Propagowania świadomości kulturalnej w społeczeństwach poprzez pobudzenie aktywnego uczestnictwa w kulturze i równego dostępu do kultury wśród wszystkich grup społecznych, w tym grup najbardziej marginalizowanych i wrażliwych.
52. Zachęcania instytucji kulturalnych do opracowywania innowacyjnych podejść i metod przyciągania różnych grup odbiorców.

WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ DO WYMIANY OPTYMALNYCH ROZWIĄZAŃ I PODSUMOWANIA REZULTATÓW TYCH KONKLUZJI DO 2023 ROKU.

ZAŁĄCZNIK

Powiązane dokumenty polityczne**Rada Europejska**

Konkluzje Rady Europejskiej przyjęte na nadzwyczajnym posiedzeniu w dniach 17–21 lipca 2020 r. (EUCO 10/20)

Nowy program strategiczny na lata 2019–2024 (przyjęty przez Radę Europejską w dniu 20 czerwca 2019 r.).

Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 14 grudnia 2017 r. (dok. EUCO 19/1/17 REV 1)

Deklaracje ministerialne

Deklaracja w sprawie kultury w czasach kryzysu COVID-19 (kwiecień 2020 r.)

Deklaracja bukareszteńska ministrów kultury i ich przedstawicieli na temat roli kultury w budowaniu przyszłości Europy (kwiecień 2019 r.)

Rada Unii Europejskiej

Konkluzje Rady zmieniające plan prac w dziedzinie kultury na lata 2019–2022 (Dz.U. C 193 z 9.6.2020, s. 20)

Konkluzje Rady o zarządzaniu ryzykiem w obszarze dziedzictwa kulturowego (Dz.U. C 186 z 5.6.2020, s. 1)

Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie kulturowego wymiaru zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 410 z 6.12.2019, s. 1)

Konkluzje Rady w sprawie strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych i ram działania (Dz.U. C 192 z 7.6.2019, s. 6)

Konkluzje Rady w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2019–2022 (Dz.U. C 460 z 21.12.2018, s. 12)

Konkluzje Rady w sprawie promowania dostępu do kultury za pomocą środków cyfrowych ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju odbiorców (Dz.U. C 425 z 12.12.2017, s. 4)

Konkluzje Rady w sprawie oddziaływania sektora kultury i sektora kreatywnego, służącego stymulowaniu innowacji, stabilności gospodarczej i włączenia społecznego (Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 13)

Konkluzje Rady w sprawie służb informacyjnych ds. mobilności dla artystów i osób zawodowo zajmujących się kulturą (Dz.U. C 175 z 15.6.2011 s. 5)

Komisja Europejska

Europejskie media w cyfrowej dekadzie: Plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji (COM(2020) 784 final)

Pełne wykorzystanie potencjału innowacyjnego UE. Plan działania w zakresie własności intelektualnej wspierający odbudowę i odporność UE (COM(2020) 760 final)

Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację (COM(2020) 456 final)

Europejski Zielony Ład (COM(2019) 640 final)

Nowy europejski program na rzecz kultury (COM(2018) 267 final)

Parlament Europejski

Rezolucja z dnia 17 września 2020 r. w sprawie odbudowy życia kulturalnego w Europie (2020/2708(RSP))

Rezolucja z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie społecznego statusu artystów (2006/2249(INI))

Sprawozdanie z dnia 25 lutego 1999 r. w sprawie sytuacji i roli artystów w Unii Europejskiej (A4-0103/99)

UNESCO

Kultura w kryzysie: Wytyczne polityczne w sprawie odpornego sektora kreatywnego (2020)

Kultura i warunki pracy artystów: wdrożenie zalecenia w sprawie statusu artysty z 1980 r. (2019)

Zalecenie w sprawie statusu artysty (1980)
